

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR

DOKTORI DISSZERTÁCIÓ TÉZISEI

Szécsényi Krisztina

An LF-driven Theory of Scrambling in Hungarian Infinitival Constructions
(A magyar infinitívuszi szerkezetek szórendi viszonyainak LF-alapú leírása)

NYELVTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA
ELMÉLETI NYELVÉSZETI DOKTORI PROGRAM

TÉMAVEZETŐ: PROF. DR. KENESEI ISTVÁN EGYETEMI TANÁR

SZEGED, 2009

Bevezetés: a disszertáció fő kérdései

Disszertációm témája a magyar infinitívuszi szerkezetek szórendi sajátosságainak vizsgálata. A főmondat és az alárendelt infinitívuszi tagmondat határának eltűnése, a „restructuring” (újrászerkesztés) szintaktikai jelensége, valamint ennek velejárója, a két tagmondat eleminek keveredése, a „scrambling” sokat kutatott jelenségek nemcsak a magyarban, hanem számos más nyelvben is. A magyarra vonatkozó eddigi elemzések számos problémára nem adtak megoldást, vagy megoldási javaslatok vitathatóak. A disszertáció egy tágabban értelmezett scrambling- és újrászerkesztés-fogalommal operálva kívánja ezeket a problémákat megoldani.

A disszertáció egységes keretbe ágyazva magyaráz meg egymástól látszólag független jelenségeket, amilyen például az infinitívuszi tagmondat összetevőinek egymáshoz viszonyított sorrendje (különös tekintettel a bal perifériára), a főige határozottsági egyeztetése az alárendelt ige tárgyával, az infinitívuszi ige igekötőjének főige elé emelése vagy a látszólag hangalakkal bíró alanyú infinitívuszi tagmondatok kérdése. A megoldási javaslat túlmutat a magyar nyelvi adatok problematikáján, hiszen magával a generatív kerettel összefüggő grammatikaelméleti kérdéseket is felvet: Bobaljik és Wurmband felvetését követve a magyar nyelvi adatokra is épülő érveket hozok fel amellet, hogy a grammatika Logikai Forma összetevője már a kiejtés (Spell-Out) előtt hozzáférhető kell, hogy legyen a komputáció számára.

A szórendi keveredést Bobaljik és Wurmband nyomán a Logikai Forma irányából vezetem le, és egyrészt hatóköri, másrészt információszerkezeti tényezőkkel magyarázom. A keveredés maga a javasolt elemzés szerint egy meghatározott szerkezeti pozícióban történik – a disszertáció javaslata szerint a bal periférián elhelyezkedő ún. scrambling mezőben. Alapvető fontosságú feltételezés a disszertációban, hogy a szerkezetépítés és a szórendi keveredés különböző elvek alapján működnek, és eltérő szintaktikai jegyekre érzékenyek. Az, hogy a keveredés megengedett-e egy nyelvben, az adott nyelv morfológiai

tulajdonságain múlik. Ha a morfológia nem teszi lehetővé a keveredést, az eredmény egy kötött szórendű nyelv, mint amilyen például az angol.

A fő kérdések, amelyeket az újraszerkesztés leírásához meg kell tudni válaszolni, a következők:

- (1) 1. Melyek azok az igék, amelyek az adott nyelvben infinitívuszi vonzattal rendelkeznek?
2. Az ezeket az igéket tartalmazó mondatok közül melyekben történik újraszerkesztés?
3. Milyen hatásai vannak az újraszerkesztésnek?
4. Milyen szerkezet rendelhető az újraszerkesztett mondatokhoz?
5. Mi váltja ki az újraszerkesztést?

A kérdések körüljárása után a disszertáció az alább felsorolt jelenségekről állítja, hogy leírhatók az újraszerkesztést követő scrambling mezőbe történő mozgatással:

- (2) – a finit és az infinitívuszi tagmondat elemeinek szabad keveredése:

TEGNAP akart (Péter) minden könyvet (Péter) Marinak (Péter) odaadni (Péter).

- szabadabb szórend (FP – QP – V_{inf} szintén megengedett) az infinitívuszi tagmondat bal perifériájának tűnő (valójában a scrambling mezőhöz tartozó) pozíciókban:

Jobb lenne csak kedden minden előadásra bemenni.

vö. *Jobb lenne minden előadásra csak kedden bemenni.*

*Csak kedden minden előadásra bementem.

- igekötőmozgatás (verbal complexes):

Péter szét próbálta szedni a rádiót.

- a Fókusz – Ige – Igemódosító sorrend opcionálitása a fókuszot tartalmazó infinitívuszi tagmondatokban:

Jobb lenne csak kedden hazamenni.

Jobb lenne csak kedden menni haza.

- látszólag saját nominatívuszi alannyal rendelkező infinitívuszi tagmondatok:

Nem akarok csak én menni busszal.

- a finit ige és az infinitívuszi tárgy közötti határozottsági egyeztetés:

Szeretnék megvenni egy könyvet.

Szeretném megvenni a könyvet.

- a segédigét tartalmazó szerkezetek bizonyos tulajdonságai;

- a *látszik* igét tartalmazó szerkezetek bizonyos tulajdonságai

A disszertáció felépítése

A disszertáció két fő részből áll. Az első részben a dolgozat szempontjából releváns magyar, olasz, baszk, német és svéd nyelvek adatai szerepelnek, bemutatva azt, hogy az újraszerkesztés számos nyelvspecifikus tulajdonsággal rendelkezik, valamint hogy egy adott nyelven belül is különböző módokon viselkedhet attól függően, hogy pontosan milyen szerkezetben jelenik meg. A disszertációnak ebben a részében számos, eltérő tulajdonságokkal rendelkező infinitívuszi szerkezetet mutatok be, amelyek részletes elemzése a második részben található. Az első rész empirikus adatokban gazdag, korábban nem megfigyelt jelenségeket is tárgyal, valamint az újraszerkesztés különböző megközelítéseit is bemutatja, hiszen a dolgozat szempontjából ez központi jelentőségű: a tárgyalt adatoknál szükség van a finit és az infinitívuszi tagmondatok keveredését engedélyező szintaktikai műveletre, a tagmondatok közötti határok eltörlésére. Ezzel kapcsolatban az a kérdés merül fel, hogy az újraszerkesztésen áteső tagmondat lehet-e teljes CP nagyságú, vagy csak CP-nél kisebb tagmondatok szerkesztődhetnek újra. A magyar adatok, valamint Hinterhölzl (2006) alapján azt a következtetést vonom le, hogy az újraszerkesztés CP nagyságú tagmondatokon is végbemehet.

Az első fejezet, amelyben a magyar infinitívuszi szerkezetek számomra releváns tulajdonságait részletezem, erősen leíró jellegű. Mivel azt állítom, hogy az infinitívuszi tagmondatok szerkezete megegyezik a finit tagmondatok szerkezetével, először röviden a finit tagmondatok tulajdonságait írom le. A szerkezeti hasonlóságból azonban nem következik az, hogy a finit és az infinitívuszi tagmondatoknak egyformán is kell viselkedniük, ugyanakkor a különbségeket le kell tudni vezetni a közös szerkezetekből. A disszertáció javaslata szerint a finit és az infinitívuszi tagmondatok közötti különbségek az infinitívuszi szerkezetek beágyazott jellegéből fakadnak, nincsenek önálló infinitívuszi tagmondatok (Bartos 2002). A finit és az infinitívuszi tagmondatok összevetése végigkíséri a disszertációt. Egy-két újabb, korábban nem megfigyelt különbség tárgyalására is

sor kerül, különös tekintettel a finit és az infinitívuszi tagmondatok bal periferiáján megfigyelhető szórendi lehetőségekre. A bal periféria leírásában azokat a megközelítéseket követem, amelyek szigorú Topik – Kvantor – Fókusz sorrendet tételeznek fel ebben a mezőben (pl. Rizzi 1997; Beghelli and Stowell 1997; Szabolcsi 1997).

Ez a fejezet tehát bemutatja azokat az adatokat, amelyek a disszertáció alapját adják, és leírja azokat a problémákat, amelyek megoldására a disszertáció kísérletet tesz. Az újraszerkesztés kérdéskörében az egyik fő kérdés az, hogy az újraszerkesztés érinthet-e két teljes tagmondatból álló szerkezetet, vagy csak egy hiányos tagmondat újraszerkeszthető. Éppen ezért az első fejezet az infinitívuszi szerkezetek egy, ill. két tagmondatos szerkezetre utaló tulajdonságait is sorba veszi, és arra a következtetésre jut, hogy – mivel sokszor az egy és két tagmondatra utaló tulajdonságok egy és ugyanazon mondaton belül jelennek meg – egy két tagmondatos szerkezetből kiinduló elemzés nagyobb valószínűséggel tud elszámolni a magyar újraszerkesztés jellemzőivel.

A fejezet bemutatja a szórendi kérdésekkel kapcsolatos jelenségeket, az infinitívuszi vagy a finit tagmondatban megjelenő fókuszált összetevők kérdéskörét, a finit ige és az infinitívuszi ige tárgya közötti határozottsági egyeztetést, valamint egy különleges szerkezetet, amelyet először Szabolcsi (2005) tárgyal részletesen, ahol egy infinitívuszi tagmondat saját nominatívuszi alannyal jelenik meg. Ez komoly problémákat vet fel az esetadás mikéntjével kapcsolatban, hiszen nominatívuszi eset egy infinitívuszi tagmondaton belül semmiképp nem hozzáférhető.

Ebben a fejezetben azt is meghatározom, hogyan kell érteni az újraszerkesztés fogalmát a disszertációban. Az újraszerkesztés maga a tagmondatok közötti határok eltörlése, a tagmondatok összeolvadását (clause union) eredményezve. Ez számos további következménnyel járhat az újraszerkesztésben részt vevő összetevők tulajdonságaitól függően. Ami közös bennük, az, hogy mindegyik előfeltételezi az újraszerkesztést. Magának az újraszerkesztésnek a

kiváltója az infinitívuszi T defektivitása, ami az infinitívuszi T-fej finit tagmondatának a TP-jébe történő mozgatót vált ki (Roberts 1997; Hinterhölzl 1999). A kialakuló szerkezet tulajdonságait a finit és az infinitívuszi szerkezet tulajdonságai és követelményei együttesen határozzák meg.

A disszertációban javasolt elemzés szerint minden infinitívuszi szerkezet újraszerkesztett lesz (szemben korábbi elemzésekkel, ahol az infinitívuszt vonzó igéknek csak egy, de elemzéstől függően potenciálisan különböző csoportja váltott ki újraszerkesztést), ugyanakkor nem minden esetben számítunk arra, hogy az újraszerkesztésnek látható következményei is lesznek. Ha mégis, az újraszerkesztés hatásai a következő formákban nyilvánulhatnak meg:

- (3) a. az igemódosító mozgatója (verbal complexes);
- b. szabadabb szórend;
- c. határozottsági egyeztetés a finit ige és az infinitívuszi tárgy között

A második fejezet az újraszerkesztés főbb kérdéseit és különböző megközelítéseit tárgyalja. A német és a magyar nyelvre vonatkozó elképzelések közül először az egy tagmondatos elemzéseket mutatom be. Mivel a dolgozat céljai között szerepel a nyelvek közötti összehasonlítás, valamint egy könnyen univerzálissá tehető elemzési javaslat kidolgozásának az igénye, más nyelvek (a svéd, a baszk és az olasz) újraszerkesztett szerkezeteinek tulajdonságait is ismertetem. A fejezet második részében amellet érvelek, hogy a magyar újraszerkesztés tulajdonságai a némethez hasonlóan legegyszerűbben egy két tagmondatos kiinduló szerkezetből vezethetők le. A disszertációnak ebben a részében nagy mértékben támaszkodom Hinterhölzl (1999, 2006) adataira és elemzésére. Az ő munkájából kiindulva javaslom azt, hogy a magyar nyelv esetében is minden infinitívuszi tagmondat újraszerkesztődik, így számos, korábban egymástól függetlennek tekintett jelenség egységes keretben magyarázhatóvá válik. Ebből a szempontból különösen érdekes az, hogy hogyan számolunk el az eddig újraszerkesztést kiváltó igeként elemzett összetevőket tartalmazó mondatok

tulajdonságaival, hiszen ezek valóban rendelkeznek olyan jellemzőkkel, amelyek az elemzésünkben már eleve újraserkesztett mondatokéitól eltérőek. Ezek az igék Tóth (2000) elemzésében a *fog*, a *szokott*, a *talál*, valamint a *látszik*. A négy ige közül három viselkedése könnyedén megmagyarázható Kenesei (2000, 2001) segédigés elemzésére támaszkodva, ami szerint a *fog*, a *szokott* és a *talál* nem az újraserkesztésben tér el a többi igétől, hanem abban, hogy ez a három ige a magyar nyelv tematikus kritériumoknak is megfelelő segédigéje. A *látszik* ige pedig szintén különlegesnek tekinthető abból a szempontból, hogy számos nyelvben ún. emelő igeiként viselkedik, ami szintén magyarázhatja a csak ezt az igét jellemző tulajdonságokat.

Az adatok és a velük kapcsolatban felmerülő problémák bemutatása után a disszertáció második része arra tesz kísérletet, hogy a megfigyelésekre magyarázatot adjon. Javaslatom szerint a megfigyelt szórendi lehetőségek nagy része megmagyarázható, ha a szórendi keveredés (scrambling) jelenségét Bobaljik és Wurmbrand (megj. előtt) szerint értelmezzük. Ez alapján a keveredés nem opcionális művelet, hanem hatóköri és információszerkezeti megfontolások váltják ki. Az már hosszú ideje ismert, hogy mindkét tényezőnek fontos szerepe van a magyar mondatok szórendjének kialakításában. Bobaljik és Wurmbrand munkáját követve bemutatom, hogy egy olyan elemzésnek, ahol a Logikai Forma megelőzi a Fonetikai Formát, számos előnye van a standard minimalista elemzésekhez képest. Különösen azon nyelvek esetén van ez így, melyekben a hatóköri és információszerkezeti viszonyok már a szórendben kódolva vannak. A kötött szórendű nyelvek esetén is mindössze azt kell meghatározni, hogy adott nyelven belül melyek azok a megszorítások és általános tulajdonságok, amelyek nem teszik lehetővé az LF viszonyok tükrözését a szórendben, amihez hasonló megszorításokra ettől függetlenül már az ún. szabad szórendű/diskurzuskonfigurációs nyelvek (tehát a szórendi keveredést megengedő nyelvek) esetében is szükség van, hiszen ezeken a nyelveken belül is minden esetben találunk olyan

szerkezeteket, ahol a szórend nem tükrözi a hatóköri viszonyokat (pl. a magyarban az ige mögötti mező).

A harmadik fejezet egy lehetséges két tagmondatos elemzést vázol fel, valamint az újraszervezett mondatokban megfigyelt szórendi lehetőségek egy részét magyarázza. Az elemzés szerint az infinitívuszi szerkezetek ugyanolyan bal perifériával rendelkeznek, mint a finit tagmondatok, annak ellenére, hogy előfordulhat az, hogy egy fókuszált összetevő látszólag egy kvantifikált összetevőt megelőző pozícióban is megjelenhet egy infinitívuszi tagmondaton belül. Ezt azzal magyarázom, hogy, szemben a finit tagmondatokkal, egy infinitívuszi tagmondat mindig alárendelt tagmondat, ebből fakadóan Q ellenőrzése is megtörténhet a látható szintaxisban, szemben a finit szerkezetekkel, ahol csak F ellenőrizhető így. Az infinitívuszi szerkezetek T-feje defektív, ezért minden esetben T-a-T-be mozgatás történik a finit tagmondat TP-jébe. Ez a tagmondatok közötti határok eltörlését eredményezi, ami a szórendi keveredést is lehetővé teszi. Mivel a szórendi keveredés látható jelenség, ami azt megelőzi, annak is láthatónak kell lenni. Ez nem egyszerűen csak megmagyarázza a Q látható ellenőrzését, hanem egyenesen meg is követeli azt. A fókusz – kvantor sorrendet Bouma (2003) alapján magyarázom. Az elemzés szerint az operátorok ún. részleges rendezési elveket követve sorrendezik az összetevőket, ahol csak a hatóköri tulajdonságok hozzáférhetők. Ez magyarázatot ad arra, hogy a hatóköri jegyek nélküli összetevők miért jelenhetnek meg különböző pozíciókban a mondaton belül. Ez a fajta sorrendezési művelet az, ami a disszertációban javasolt elemzés szerint egy külön erre a célra kijelölt helyen, az ún. scrambling mezőben történik.

A negyedik fejezetben igyekszem megválaszolni a harmadik fejezetben javasolt scrambling-elemzés kapcsán felmerülő kérdéseknek legalább egy részét. A szórendi keveredést, amennyiben nem vesszük teljesen opcionális

műveletnek, hatóköri és/vagy információszerkezeti viszonyok határozzák meg, amelyek közül a hatókör különösen problematikus: a hatóköri jegyeket aligha tekinthetjük lexikális jegyeknek, tehát valamilyen módon a levezetés során kell meghatároznunk őket. A Minimalista Programban ez a következő problémához vezet: a hatóköri jegyek csak a levezetés LF szakaszában hozzáférhetők, ugyanakkor már korábban is szükség lenne rájuk ahhoz, hogy a megfelelő fonetikai reprezentációt elő tudjuk állítani, legalábbis azon nyelvek esetében, ahol ez a fajta szórendi keveredés megengedett. A negyedik fejezet számos scrambling-megközelítést bemutat, elveti a magyar nyelv OV alapszórendű nyelvként való elemzésének a lehetőségét, elvetve tehát azt a feltételezést is, miszerint a scrambling csak OV alapszórendű nyelveknél fordulhat elő. A szórendi keveredés további megközelítései közül kettőt tárgyalok részletesebben: Gelderen (2003) PF-alapú, valamint Bobaljik és Wurmbrand (megj. előtt) LF-alapú elemzési javaslatát. Ez utóbbi, azon felül, hogy a Logikai Forma prioritása mellett érvel a Fonetikai Formáéval szemben, az információszerkezettel kapcsolatos jegyeket is a Logikai Forma részének tekinti. Ezen a ponton az elemzés szintén eltér a Gelderen (2003)-ban javasoltaktól. Bobaljik és Wurmbrand arra mutatnak rá, hogy két hatókörrel bíró kifejezés összesen négy lehetséges hatóköri és sorrendi kombinációjából rendszerint három grammatikus, egy pedig agrammatikus. Bobaljik és Wurmbrand ezt azzal magyarázzák, hogy ezeket a kombinációkat egy nyelvben rendszerint két általános megkötés korlátozza (ezek közül az egyik a „Scope transparency principle”, azaz a hatókör és sorrend megfelelésének elve, a másik pedig egy tetszőleges elv, ami egy adott esetben éppen interakcióba lép a ScoT elvével, ez nyelvenként és szerkezetenként változó lehet), és az a lehetőség bizonyul agrammatikusnak, amelyet mindkét megkötés tilt.

Magyar adatok segítségével, ahol az információszerkezet gyakran befolyásolja egyrészt a hatókör-értelmezést, másrészt magát a szerkezetet is, megmutatom, hogy Bobaljik és Wurmbrand javaslata alapján nemcsak könnyebben

tudjuk leírni és elemezni a magyar mondatokat általában, hanem predikcióink is helyesnek bizonyulnak. A fejezet végén levonható az a következtetés, hogy egy LF-ből PF-be vezető elemzés a magyar adatok leírására is alkalmasabb, beleértve a Szabolcsi (2005) típusú mondatokat, ahol az infinitívusz látszólag saját nominatívuszi alannal rendelkezik. Ez a szerkezet szintén visszavezethető LF jegyekre, ahol a hatóköri sorrendezést követően a nominatívuszi alany csak látszólag az infinitívusz alanya, valójában a scrambling mezőben helyezkedik el a nagyobb hatókörrel rendelkező összetevőket követve.

Bobaljik és Wurmbrand (megj. előtt) elemzése egy reprezentációs megközelítés, azonban egyes elemei egyértelműen feltételeznek egy derivációs alapot is. Az ötödik fejezet célja az, hogy megmutassa, hogy valóban szükség van a szerkezetépítő komponensre is ahhoz, hogy valóban a helyes predikciókat tehesük, ugyanis a szórendi keveredést befolyásoló tényezők egy része kifejezetten derivációs természetű. Ez az a fejezet, ahol az elemzés további fontos tényezőkkel egészül ki, és a fejezet végére egy koherens egészt hivatott alkotni. Ez a fejezet már kevésbé tartalmaz új elemzési javaslatokat, a cél inkább az, hogy már meglévő elemzésekkel egészítsük ki a hiányzó részeket, egyúttal azt is megmutatva, hogy a javasolt elemzés összeegyeztethető a témát érintő más elgondolásokkal. Ebben a fejezetben látjuk részleteiben az elemzés szerkezetépítő részét, valamint itt kapunk magyarázatot az igekötő-mozgatás jelenségére, a határozottsági egyeztetésre és a segédigék és a *látszik* ige viselkedésére is. Javaslatom szerint a három igecsoport (a segédigék, a *látszik* és a többiek) eltérő viselkedése szemantikai különbségeikkel magyarázható, ami leginkább eseményszerkezeti különbségekben ragadható meg. A *látszik* ige egy meglehetősen egyszerű eseményszerkezetű ige (É. Kiss 2004a, 2005), amelynek eseményszerkezetét az sem befolyásolja, hogy milyen eseményszerkezetű ige szerepel az infinitívuszi vonzatában: a *látszik* eseményszerkezete mindig egyszerű lesz. Ezzel szemben a segédigék eseményszerkezete mindig összetett, mivel maguk a

segédigék is egy újabb komponenssel egészítik ki az eseményt (szokásos, véletlen, jövő idejű olvasatok). Ezek a különbségek a szintaktikai szerkezetben is megnyilvánulnak: a PredP és/vagy AspP projekciók jelenléte vagy hiánya számos elemzésben szoros összefüggést mutat az igemódosítók mozgatási lehetőségeivel. Ha a megfelelő projekciók rendelkezésre állnak, az igemódosító mozgatását az dönti el, hogy hangsúlykérő vagy hangsúlykerülő ige szerepel a szerkezetben. Az elemzésnek ez a része ismét bemutat egy problémát ami szorosan kötődik a PF vagy LF prioritásának kérdéséhez: az igekötő mozgására csak akkor van szükség, ha nincs másik olyan elem, pl. egy fókuszált összetevő, ami a hangsúlykerülő ige előtt szerepelne. A fókuszált összetevőről tehát szintén rendelkezünk kell információval a Spell-Out előtt (Horvath 2005). Ez további érv lehet egy (az információszerkezetet is magában foglaló) LF irányból induló elemzés mellett.

A hatodik fejezetben számos részletes levezetést találunk a disszertációban érintett különböző szerkezetekre vonatkozóan, majd a hetedik fejezet röviden összefoglalja az értekezésben szereplő állításokat.

Összefoglalás, a disszertáció eredményei

A disszertációban javasolt elemzés szerint minden infinitívuszi szerkezet újrakeresztődik az infinitívuszi T-fej defektivitása miatt. Hogy az újraszervezésnek lesznek-e látható következményei, azt az infinitívuszi és a finit tagmondatban szereplő összetevők tulajdonságai együttesen határozzák meg.

Az általános mintázat, amire a disszertáció utal, a következő: az infinitívuszi szerkezeteknek azok a tulajdonságai, amelyekben eltérnek a finit tagmondatokétól, egytől egyig összefüggésbe hozhatók a scrambling mezőn belül működő mechanizmusokkal. Ha a disszertáció feltevései helyesnek bizonyulnak, a scrambling mező sokkal központibb szerepet tölt be a magyar (és feltehetően egyéb nyelvek) szintaxisában, mint eddig feltételezték.

A scrambling mező bevezetésére elsősorban azért van szükség, hogy a parciális rendezési szabályok működését szabályozni tudjuk, valamint hogy el tudjuk őket különíteni a szerkezetépítő komponenstől. Ezt követően számos kapcsolódó jelenség megoldása már szinte automatikusan, természetesen következik a javasolt elemzésből, és valamilyen módon az ilyen formában újonnan bevezett scrambling mezőhöz kapcsolódik. Ezek a jelenségek a következők:

- 1) az igemódosítók mozgásának kérdése;
- 2) az ige–igemódosító sorrend opcionáltságának a problémája a fókuszált összetevőket tartalmazó infinitívuszi tagmondatokban;
- 3) az infinitívuszi fókusz finit ige előtti pozíciója.

A disszertáció további kutatási irányokat is kijelöl, többek között az igekötőkhöz kapcsolódó újabb kérdések vizsgálatát, valamint a munka kibővíthető az infinitívuszi ige mögötti pozícióban megjelenő összetevők szerepének elemzésével is. Természetesen egy több nyelvet érintő összehasonlító vizsgálat szintén érdekes és releváns adatokkal szolgálhat.

Válogatott irodalomjegyzék

- Bartos, Huba 2002. Root infinitives. In István Kenesei– Péter Siptár (szerk.) *Approaches to Hungarian 8*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 13–38.
- Bobaljik, Jonathan David – Susi Wurmbrand (megj. előtt). *Word Order and Scope: Transparent Interfaces and the $\frac{3}{4}$ Signature*. Linguistic Inquiry.
- Bouma, Gosse 2003. Verb clusters and the scope of adjuncts in Dutch. In P. A. Seuren – G. M. Kempen (szerk.) *Verb Constructions in German and Dutch*. John Benjamins, Amsterdam. 5–42.
- É. Kiss Katalin 2004a. Egy igekötőelmélet vázlatja. *Magyar nyelv* **100/1**. 15-43.
- Gelderén, Véronique van 2003. *Scrambling Unscrambled*. LOT, Utrecht.
- Hinterhölzl, Roland 1999. *Restructuring Infinitives and the Theory of Complementation*. PhD értekezés. University of Southern California.
- Hinterhölzl, Roland 2006. *Scrambling, Remnant Movement, and Restructuring in West Germanic*. Oxford Studies in Comparative Syntax. Oxford University Press, Oxford.
- Horváth, Júlia 2005. Is ‘focus movement’ driven by stress? In Christopher Pinon – Péter Siptár (szerk.) *Approaches to Hungarian 9*. Kluwer–Akadémiai Kiadó, Budapest. 131–158.
- Kenesei, István 2001. Criteria for auxiliaries in Hungarian. In István Kenesei (szerk.) *Argument Structure in Hungarian*. Akadémiai Kiadó, Budapest. 73–106.
- Reinhart, Tanya 2005. *Interface Strategies*. MIT Press, Cambridge, Mass.
- Szabolcsi, Anna 2005. Overt infinitival subjects (if that’s what they are). In Broekhuis et al. (szerk.) *Organizing Grammar*. De Gruyter, Berlin. 618–625.
- Tóth, Ildikó 2000. *Inflected Infinitives in Hungarian*. PhD értekezés. Tilburg University.
- Wiklund, Anna-Lena 2007. *The Syntax of Tenselessness: Tense/Mood/Aspect-agreeing Infinitivals*. Mouton de Gruyter, Berlin–New York.
- Wurmbrand, Susi 2001. *Infinitives: Restructuring and Clause Structure*. Studies in generative grammar **55**. Mouton de Gruyter, Berlin–New York.

Publikációk

- 2009: On the double nature of Hungarian infinitival clauses. *Lingua* **119(4)**. 592–624.
- 2007: Egy tagmondat vagy kettő? Infinitívuszi szerkezetek a magyarban. In Sinkovics Balázs (szerk.) *LingDok 6*. JATE Press, Szeged. 189–220.
- 2006: *Basic English Syntax with Exercises* (társszerző), Bölcsész Konzorcium, Budapest.
- 2005: Problems in the Left Periphery of Hungarian Non-Finite Clauses. In *Proceedings of Linguistics at Oxford Postgraduate Conference*.
<http://www.ling-phil.ox.ac.uk/events/lingo2005/proceedings.html>
- 2002: Default Case in Hungarian. *Rivista di grammatica generativa* **27**. Uni Press, Urbino. 139–149.

